

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

Pénzküldemények a

„SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA R.-T.” címére Szászvárosra, kéziratok a szerkesztőséghez Szászsebesre küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó:

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fill. Ajánlközásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér — sékelt díjak egyezség szerint. —

IX. évfolyam.

Szászsebes, 1905. május 7.

32. szám.

Vadászati kihágások.

Ez alatt a cím alatt a „Pécsi Közlöny” folyó évi április hó 21-iki számában egy közlemény jelent meg, mely az orvvadászattal foglalkozik ugyan az elején, de befejezésében olyan minősíthetetlenül durva és jogosulatlan támadást intéz az erdőőrök, vadászok és vadőrök ellen, hogy azt megtorlás nélkül nem hagyhatjuk. Bár sajnáljuk lapunk hasábjait bepiszkolni ezzel a durva förmedvénynyel, kénytelenek vagyunk ezt tenni, mert csak ilyen módon suhogtathatjuk meg méltó haragunk korbácsát a bizonyára érdemetlenül felvett „Nimrod” álnév alá bujt cikkíró feje fölött s ezért a kérdéses cikket egész terjedelmében leközzöljük. Igaz, hogy ez által a támadás visszaverése némi késedelmet szenved, de legalább addig kissé lecsillapodik forrásba hozott vérünk s feleletünket higgadt megfontolással adhatjuk meg a Nimrod (?) urnak.

A kérdéses cikk teljes szövege a következő:

„VADÁSZATI KIHÁGÁSOK.”

A pécsi vadásztársaság nagyon is megszivlelendő általános jellegű panaszt nyújtott be a vármegyei közigazgatási bizottsághoz, hogy Baranyavármegye területén sok az orvvadász, egyben kérelmezte, hogy a közigazgatási bizottság intézzon fölterjesztést a belügyministerhez rendkívüli intézkedés elrendelése végett.

A panasz nagyon is indokolt, régi keletű már, a kérelemnek is van alapja, tagadhatatlan,

csak hogy a tisztelt pécsi vadásztársaság rossz helyre adresszálta panaszát is, kérelmét is.

Ám hogyan bánt el a közigazgatási bizottság az agilis és hivatása magaslatán álló pécsi vadásztársaság — nincs szerencsém egyetlen egy tagját is személyesen ismerhetni — panaszával és kérelmével?

A panasznak helyt nem adott, először: mert konkrét panasz nem tétetett, másodszor: mert az utolsó három évben csak igen kevés vadászati kihágás jelentetett fel, így az elmúlt év folyamán számszerűleg: a pécsi járásban 12, a mohácsi járásban 26, a hegyhíti járásban 10, a baranyavári járásban 20, a pécsváradi járásban 14, a siklósi járásban 16, a szentlőrinci járásban 14.

Nem kétlem ezen adatok valódiságát, de tagadom, hogy ezen hivatalos számadatokkal a pécsi vadásztársaság panaszát és kérelmét úgy szörmentén elütni lehessen.

Hát csak annyi párbaj történik az ország területén, a mennyiről a kir. ügyészek tudomást vesznek? Hát csak annyi becsületsértés tépegeti a felebaráti szeretet kötelékét, a mennyit a járásbíróságok letárgyalnak? Hát csak annyi hivatalos mulasztás történik a vármegyében mint a mennyit az alispán urnak bejelentenek? És hogy csak egy járást szapuljak, hát a hegyhíti járásban az elmúlt évben csak annyi vadászati kihágás követtetett el (10), mint a mennyit a hivatalos kimntatás mint feljelentett vadászati kihágást kitüntet? Nem, hanem elkövettetett öt-

venszer annyi, nem bőditok, szent Hubertusra mondom.

Mivel sem vádolom a tisztelt közigazgatási bizottságot. Isten ments! De tény, hogy régi, talán veleszületett gyenge oldala, hogy ténykedésében hiányzik a gyakorlatiasság. Vezető férfiai bővelkednek az összes férfias és hazafias erényekben, behatóan ismerik a törvényeket, rendeleteket, a közigazgatás minden csinját-binját, sőt még politizálni is tudnak (bár ehhez értenek legkevesebbé), de idegen előttünk a falusi nép magán életviszonya, életszükséglete, gondolkodásmódja. Tudásuk elméleti, tapasztalatuk a statisztikán alapul, pedig az elmélet csak úgy ér valamit, ha van gyakorlati értéke, a hivatalos statisztikával még ugyan ki fogott már nyulat?

A hegyháti járásban az elmúlt évben nem tiz, de legalább is ötszáz vadászati kihágás történt és nincs remény, hogy a vadorzók száma csökkenne, ellenkezőleg, rohamosan emelkedik, ugyannyira, hogy egyik-másik község területére bérlő sem akad maholnap, mert több lesz a vadorzó, mint a vad.

Az elmúlt télen kérdeztem egy vadász barátomat, van-e sok nyul határában.

— Annyi talán van — felelé, — mint a hány vadorzó.

Nem keresek minden kákán csomót, sőt egyenesen kijelentem, hogy a vadorzók rohamos szaporodásának s már-már közveszélyes voltának a közigazgatási bizottság egyáltalán nem oka. Rossz a vadászati jogról szóló törvény.

Hogy a tilalmi idő helytelen beosztásáról ne is szóljak, a vadászati-jegy mai alakjában nem felel meg céljának. Készíttessék ez kemény-táblás kisebb könyvalakban s foglalja magában a vadászati-jegy tulajdonosának arcképét. Megtörténik most, hogy egy vadászjegyet hatan, heten használnak. Minden nap más csatangol vele.

A lőpor és töltény, sörét és golyó elárusítása korlátoztassék. Ne kapja e dolgokat más, mint ily arcképes vadászjegy tulajdonos a körjegyző ellenjegyzésével ellátott bárca ellenében. Mostanság boldog-boldogtalan kap lőport, kétes egzisztenciájú emberek, kopasz száju gyerkőcök, aztán puffogatnak, néha csak éretlen tréfából, de nem ritkán a bosszuállás is megnyilatkozik egy-egy lövés durranásában. Nagyobb ünnepek, karácsony, husvét, bucsu előtti napokon csak úgy hemzseg éjjelenként a vadjárta sűrű. Minden bokorban egy-egy vadorzó gubbaszt s csak Isten csodája, hogy nagyobb szerencsétlenségek nem fordulnak elő. Egy-egy község határában ilyenkor 15—20—30 lövés hangzik el a holdvilágos éjben, ismeri a notórius vadorzókat mindenki, de azért nem jelenti fel őket senki s így nem is növelhetik a hivatalos statisztika adatait. Elméletben persze feljelentendők, ámde a gyakorlat ismét ellene szól az elméletnek. A vadorzók között egyébként igen tisztos, jómódú polgárok is leledznek, sőt Isten bocsá', diplomás, hivatalbeli uriemberek is. Ha csak egy volna, avagy kettő, de sokan vannak, nagyon

Róka-utak.

— A „Természet“ után. —
(Folytatás és vége.)

— Tiz idecsöppent polyák előtt sem — mordult vissza Kubo.

— Az „idecsöppent“ szóra elfutotta a vadászt a düh. Töltött puskáját félrelökve, ellenfelére rohant.

Összekaptak: Kubo az erősebb, a hatalmasabb alak s a fürgé lengyel.

Sokáig eredménytelenül gyürte egymást a hét lihegő, ziháló mellű férfi. Az erdőőr néhányszor a levegőbe lódította a polyákat, azonban az fürgén talpraesett. Ekkor régi cseléhez folyamodott, melylyel donjuani harcaiban a falu legényeit is mindig legyürte.

Fejét nekiszegezte a vadász mellének s pillanat alatt óriási erővel ellenfele állkapcsához vágta koponyáját.

A polyák a váratlan ütéstől elsédült s elvágódott. Kubo izzadó homlokát törülgetve, sajnálkozó tekintettel mérte végig ellenfelét.

— Kellett az neked?

E pillanatban talpra ugrott a lengyel s vadászkesét kirántva, eltorzult arccal legyőzőjére támadt.

A megtámadott az őzbakig hátrált, ott két kézre kapta fegyverét s bevárta a rohanva közeledő alakot.

Mind a kettő egyszerre sujtott.

A fegyver agya kettétört a lengyel széthasított koponyáján, aki esés közben utolsó erejével még beledöfte kesét az erdőőr arcába, azután eszméletlenül előre zuhant.

Harmadnapra elföldelték szegényt a falu kis temetőjében, Kubot pedig három évre elcsukták.

Mikor kiszabadult, fölcsapott utkaparónak, azóta nem is volt fegyver a kezében s azóta bizony sok viz folyt már le a Poprádon.

*

Didergős februári délutánon fölkapaszkodtam a sziklás hegyoldalra s a nagy cserjés szélén megállapodva, belefújtam az Uhlenhuth-ba.

sokan. Látjuk is, meg nem is látjuk. Vagyunk mi is sokan, akik Baranyavármegye jó néhány számvevőjével tartunk, hogy: ha nektek jó, nekem is jó.

Elég vizályt szülnek a falusi társadalmi körökben a sűrű politikai fenegyerekeskedések, most még jelentgessük fel barátainkat, politikai elvtársainkat, tarokkpartnereinket, ha úgy tetszik a község legderekabb, legelőkelőbb polgárait?! Kinek jutna eszébe?! Láttam én már vicispánt is vadorzóval parolázni, hiszen a vadorzó nem is oly megszégyenítő passzió. És miért nem az? Mert nálunk elméletben, statisztikában megy minden, mint a karikacsapás, a gyakorlatban pedig az első lépésnél elakad a sárga a sárban, itt már csütörtököt mond a hivatalos tudomány.

(Eddig még csak járja ahogy — úgy a dolog s cikkirót meg is lehetne talán dicsérni buzgóságaért, ha közleményét ezzel befejezte volna. Sajnos, nem tette, hanem eddig elég tiszta tollát beszennyezte a további folytatásnál. Lássuk ezt a förmedvényt is, mert másnak nem nevezhetjük. A szerkesztő.)

„Vannak nekünk még házi tolvajaink is, fizetett ellenségeink. Elméletben mind szépen hangzik: vad-őr, erdő-őr. A gyakorlatban pedig ezek a legveszedelmesebb apróvad pusztítók. Erre van kivétel is, ámbár én még láttam ily fehér hollót.

Egy vidéki uradalom erdőőrei egy alkalommal beállítanak az urasághoz fizetésjavításért.

A hegylejtő egyik sziklapalatájából előkuszott az én sokat keresett komám: a „Cifra“ ur.

Az egyik félviseltes vadászunk keresztelte el annak.

Soha sem láttam még rókaarcon az alattomoság, a huncutság s ravaszság, a rablás és gyilkosságnak ösztöneit tipikusabban kifejezve, mint az övé. Sunyi sárga szemeiből raffinált gondolkodásának s kivertségének egész tükre verődött vissza.

Valami szokatlan, csodálatos varázserő libegte körül alakját, melyet egyrészt ritka leleményessége, másrészt abnormis bundája kölcsönzött neki.

Arra a halványsárga bundára fáj a fogunk, melyen nem volt egy piculányi foltocska; sem fehér, sem fekete, sem a mellén, sem a farkán.

Sehogy sem tudtuk a ritka bundát szárító deszkára kapni, pedig a környékeliek is agyarkodtak a pompás bőrre.

Az egyik kilométeres puskával, a másik ócska hátultöltővel, a harmadik beroszdásodott perkusziós furulyával cihelődött ki ellene, mi pedig segítségül hívtuk a

— Eddig is loptatok — szolt a gyakorlatias földbirtokos — ha megjavítom fizetéseket, azután is loptok. És nem javította meg az erdőőrök fizetését.

Az erdőőrök, vadőrök, erdőpásztorok két csövű serétes vadászfegyvert hordanak. Talán hogy az erdőt, a vadat őrizték? Dehogy. Hogy a törvény védelme alatt vadat lopjanak; ők maguk a legveszedelmesebb vadorzók, ismerik az erdők zegét-zugát s rendszerint azt tudják, mikor van távol a gazda.

Ha a nemes vármegyén nem is találják cikkemet oly nivón állónak, hogy elolvasásra érdemesítsék, vadásztársaim talán megszívlelik s nem hagyják a pusztában elhangzania a pécsi vadásztársaság panaszát és kérelmét, a melyet a tisztelt közigazgatási bizottság oly könnyedén dobott papirkosárba.“

„NIMROD.“

(Folytatása következik.)

A járásiak mozgalma.

Lassan bár, de azért folyton hódít teret a járási kartársak mozgalma, melyet Sticz László veszprémi kartársunk keltett életre. Nyilvánvaló, hogy a felhívás sokkal nagyobb hullámokat vert volna fel, ha az a járási kartársak összességének tudomására jutott volna, s itt ismételve rámutatunk arra a nagy hibára, melyben a járási kartársak saját kárukra és hátrányukra leledzenek, nem szegődven lapunk hivei közé. Felkérjük tehát azokat a

tacskót, a kopót, a vasat s a mérget, azonban a rókának több esze s leleményessége volt, mint valamennyiünknek együttvéve. A vasat s a mérgezett falatokat kerülte, mint a veszedelmet, a tacskót alaposan megtépázva marta ki sziklaodujából; nappal vajmi ritkán volt látható s így nem ismerkedett meg a kopóval.

Csak éjjel járt ki a mezőkre egerészni s a faluba tolvajkodni.

Egy alkalommal éjjeli lesről haza menve, a község közepén találkoztam vele.

Valamit vitt a szájában.

Nem sokat teketóriáztam.

Lekaptam fegyveremet s a homályban elillanó fráterre rádupleztam.

Futottam is erre a községből, mert az álmaikból felriasztott emberek cséphadarókkal meg dorongokkal rohantak ki az utcára.

Az urfi azóta nem mutatkozott többé a faluban.

Ez időtől fogva azonban sántikál az egyik lábára, valamelyik eltévedt serétszem sértette meg . . .

járasi kartársakat, kik lapunknak hivei, hogy ilyeneké többi kartársaikat is megszerezni igyekezzenek.

A mozgalomra vonatkozólag hozzánk beérkezett közleményekből itt első sorban közöljük a hunyadvármegyei kartársaknak erre nézve felvett jegyzőkönyvét szó szerint úgy, a hogy az hozzánk hiteles másolatban beküldve lett. A jegyzőkönyv így hangzik:

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Déván, 1905. évi április hó 9-én a hunyadvármegyei, illetve a dévai m. kir. állami erdőhivatalhoz tartozó ker. erdőőrök, illetve azok képviselői által a helyzetük anyagi javítása iránti országos mozgalom tárgyában.

Jelen voltak alólirottak.

Szatmári Norbert beregszói ker. erdőőr, ki Sticz László veszprémi jár. erdőőr felhívása alapján a mai napon egybegyülteket összehívta, alólirott megjelenteket üdözlí s rövid eszmecsere után felkéri, hogy egy elnököt, egy alelnököt és egy jegyzőt választani sziveskedjenek. Az egybegyültek egyhangulag megválasztják Bocskay József sztancsesd-ohábai ker. erdőőrt elnökül, Szatmári Norbert beregszói ker. erdőőrt alelnökül és Fürster Ignác veceli ker. erdőőrt jegyzőül.

A megválasztott elnök, alelnök és jegyző e tiszteltbéli állásukat elfogadják. Elnök a gyűlést megnyitja.

Tárgy: Bocskay József elnök következőkben ismerteti a helyzetet:

A hunyadvármegyei állami kezelésbe vett erdők és kopár területeknél alkalmazott ker. erdőőrök, kiknek összjavadalmazásuk minimuma 600 K, maximuma 800 K, szolgálatuk 8—23 község határára terjed, mely kerületeknek átlagos átmérője kb. 60 kilométerre tehető; az erdőőri székhelyek legnagyobbbrészt a kisebb forgalmi helyektől is átlag 15 km. távol, kisebb községekben vannak, ugyanynira, hogy életük ideiglenes tengetésére kapott fizetésükből a beszerzendő élelmi szerekért is

nagy fuvardíjat kell fizetniök. A székhelyeken kevésbé alkalmas lakás mintegy 300 négyzetöles keittel átlag 100 koronáért kapható. A ruházatot illetőleg tekintettel arra, hogy a szolgálati és fegyelmi szabályzat az egyenruha viselését előírja, mely szintén fenti fizetésünk rovására lábbelivel együtt évente mintegy 150 koronára tehető. Az évi tüzelésre szükséges faanyag beszerzése legkevesebb 64 koronába kerül. Tekintettel arra, hogy mint erdőőröknek mulhatlanul nőseknek kell lennünk már a szolgálat érdekében is, így a fenti, okvetlenül szükséges kiadások után fennmaradt összeg a napról-napra való éhség csillapítására és a családtagok ruházatára maradna, ha pedig szükségessé válik, hogy gyermekeinket is legalább a törvény által előirt elemi iskoláztatásban részesítsük — mivel székhelyeinken rendesen csak román felekezeti iskolák vannak, tehát más állami iskolába kellene járatni, — ilyenkor a legnagyobb, szinte lehetetlenségekkel kell megküzdennünk, a mi az anyagi zavarok előidézését csak elősegíti.

Az említett fizetésünk maximuma — mint már említve lett — 800 K, dacára ennek az egésznek mintegy 80%-a, mely a fiatalabb erőt képviseli, 600 K-val van javadalmazva, az előléptetést várva; ennek helyébe azonban évről-évre keserű csalódásban részesülnek, a mennyiben az erdei alap gyenge volta miatt előléptetések nem történhetnek.

A fenti számadatokból világosan kivehető, hogy az itteni kerületi erdőőrök javadalmazásukból normális viszonyok mellett is csak legnagyobb nélkülözésekkel képesek megélni, abnormis állapot beálltával pedig, midőn orvosi segély igénybevétele is szükséges, vagy érdembe hozott fizetésükért hónapokig kell várniok, vagy mint a mostani drágaságban stb. talán a hitelezés veszedelmes módjához is kell folyamodni, az pedig, hogy öregségükre a legkisebb összeget is összegyűjtsék, teljesen lehetetlen.

Belefújtam másodszor is az Uhlenhuth-ba.

A koma fölkapta ravasz pófáját, siska füleit előre hegyezte, azután tunyán megfordult s visszabujt palotájába.

Már a nyulsírára sem reagált.

Csalódva hagytam el a cserjést.

Meddig is fog még e leselkedés tartani? Két éven át egyre a „Cifra“ urat hajszolom s nem tudom puskaeső elé kapni!

Az országuton Kuboval találkoztam.

Hólepte kőrákason ült s elmerengett a távoli kék hegyeken, hol a vadul rohanó szelek megzugatják a fenyők sudarait.

Megszólítottam.

Mint a merengéseiből ébredező, tágra nyílt szemekkel rám bámult, azután megbökte báránypőrs fővegét, mialatt fogai között valami köszöntésfélét mormogott.

Hogy megváltozott ez az ember!

A hajdani hatalmas alak összegörnyedt, a haja megderesedett, szótlán, emberkerülővé lett, harapófogóval kell belőle kicsikarni a szót.

Az a juliusi párviadal, meg a három leült esztendő nagyon belefurakodhatott a lelkébe.

Hozzám csatlakozott. Utközben megkínáltam szivarral, megköszönte, zsebrevágta s szótlánul tovább bandukolt mellettem.

A község szélén végre megszólalt:

— A Cifrát leste?

— Azt, s amint látja, rosszul lestem.

— Vigasztalódjék, nem fog az ágyban meghalni. Elváltunk.

Mikor este lefeküdni készültem, valaki dörömbözött a kapun.

Kinyitottam az ajtót.

Kubo volt.

Meglepetve néztem végig a késői vendégen, ő azonban szemeit ravaszul hunyorgatva, dünnyögte:

— Jöjjön fiatal ur, ma éjjel ketten leselkedünk a Cifrára.

Kedvetlenül bár, öltözködni kezdtem. Felhúztam a bélelt botost, a bekecs zsebeibe történyeket s papra-

Ilyeténkép tehát — ha változás nem történik, a mit hinni nem akarnék, — mindegyikünk elébe néz annak a szomorú jövőnek, — a mi mostanáig is — dacára annak, hogy csak 6 éve múlt el a szervezésnek, számos esetben előadta magát, hogy az erdőn a szolgálatot teljesítő kartársat midőn gyilkos kezek életétől megfosztották, abban a tudatban halt meg, hogy családjára minden anyagi segély nélkül a legnagyobb nyomorban maradt.

Még ennél is botrányosabb eset tanulságát tárja eléünk annak a kartársunknak esete, kit — miután a szolgálat teljesítése közben kapott betegsége folytán 3 hónapig szolgálatot nem teljesíthetett — a közleg. erd. bizottság hü és buzgó szolgálatának teljes elismerésével fizetését beszüntette s így javaitól megfosztva, eihalózását talán az ezután következő nyomor is elősegítette.

Ilyen sors vár reánk már fiatal korunkban is, hátha még csak 20 évvel is későbbre gondolunk: bizonyosra vehetjük, hogy közülünk már vagy 60% kopott zöldszinóros ruhákban koldulni lesz kénytelen.

(Folytatása következik.)

Az Évkönyv

már megjelent 1905. évi I. évfolyamával foglalkozik immár a szaksajtó is. Így a „Magyar Erdész” tisztelt lap-társunk, hazai erdészetünk eme leghivatottabb és legtekintélyesebb képviselője f. hó 1-én megjelent 3-ik számában a következőket írja:

„Évkönyv az erdészeti és vadászati altiszti személyzet részére. Jó szolgálatot tett Podhradszky Emil, az Erdészeti Ujság szerkesztője azzal, hogy egy vaskos, 188 oldalra terjedő könyvben 25 fejezetre osztva összefog-

morgót csuszttattam, a fogasról lekanyarítottam a fegyvert s követtem az öreget.

Az országuton, melyen a délután folyamán lejtöttünk, szóltanul visszamentünk. A sziklás hegyoldal alatt, hol a Cifra ur palotája van s ahol a Poprád éles kanyarulattal nekiiramodik az uttestnek, megálltunk.

Kubo a kőrakás mellé lapult, én meg lövésre készen, az utszéli nyárfa mögé álltam.

Hátunk mögött a befagyott folyó, jobbra-balra az országut terpeszkedett, előttünk a sziklás hegyoldal; ugyan minek is csalt ide az öreg? Vajjon a Cifrának fog-e kedve kerekedni egy is országuti sétára?

Leshetem azt!

Kölönfélénél különfélébb gondolatok fordultak meg agyamban. Magam elé varázsoltam a komát szalmasárga bundájában, amint végig sántikál a cserjés bokrai közt, hol a borókák tövében szeret meglapulni a nyul. Ez az ő vadászterülete; mivel is fogja őt az öreg onnan kicsalni?

lalta és felsorolta mindazokat a törvényeket, utasításokat, szabályokat és más célszerű és hasznos dolgokat, amelyeknek ismerete nélkül a képzetesebb, törekvő erdőaltiszt szolgálatában egy lépést sem bir mozogni. A könyv végét az erdészeti altisztek név- és címjegyzéke zárja be. Felhívjuk az egyes erdőhivatalokat, hogy altiszteik körében ezt a hézagpótló munkát megszerzésre ajánlják. A könyv ára 2 korona. Kapható a szerzőnél Szászsebesen.”

A milyen jól esik nekünk ez az elismerés, éppen annyira bánt az azoknál tapasztalható közöny, akik részére ime a leghivatottabb körök is az Évkönyv megszerzését ajánlják, mert bizony már régen szét kellett volna kapkodva lenni a 2000 példányt tevő kiadásnak, már pedig ennek még alig a fele fogyott el.

Ugyanily közöny látható a II-ik évfolyamra való jelentkezésnél is. Ismételten felkérjük tehát a tisztelt kartársakat, hogy úgy az I. évfolyam megvételénél, valamint a II-ik előfizetésénél nagyobb buzgóságot sziveskedjenek tanusítani.

A II. évfolyam újabb megrendelői a következők:

23. Kapoli Pál, Erzsébet pusztá.
24. Dupca Miklós, Dobrest.
25. Szomora József, Viszka.
26. Kovács János, Salgóbanya.
27. Farkas József, Kisherend.

A NAGYVILÁGBÓL.

A képviselőház mult szerdán az elnapolási időszak elmúltával újból tartott ülést, melynek azonban egyedüli tárgya a következő ülés napirendjének megállapítása volt. Törvényhozásunk szünetel s kénytelen lesz szünetelni a mostani válság megoldásáig, a mi

A faluban tizenegyet tutukált a sánta bakter. A hold sápadt sugarai bágyadtan szűrődtek át a hamvas felhőn, élénk derengés kezdett szétterjedni a homályban.

Mellettem remegő, mekegésszerű mély hangon megszólalt Kubo: hehehehe . . .

Néhány percnyi szünet múlva vékony, remegő hangon megismételte a hívást: kihihiiii . . .

A sziklás hegyoldallalról siró hangon megjött a válasz: kihihiiii . . .

Az erdőben februári éjszakákon sokszor hallottam ez epedő, vágyteljes hangokat, de nem értettem meg őket.

Most már megfejtettem a rejtvényt, hisz ezek a rókák nászdalai!

És megelevenedett előttem a mult, az az idő, mikor Kubo mint községi erdőőr barangolta be a nagy határt. Megelevenedtek előttem a lázas februári nászéjszakák, mikor a levegőt megtöltik a hívó, epedő szózatok.

Hány szerelmes vörös ur is rohant akkor a végzetes légyotthon a biztos halálba?

Az öreg remekelt.

hogy mikor következik be, azt most még sejteni is alig lehet. Hir szerint a katonai körök nem hajlandók belemenni a nemzeti követelések teljesítésébe, viszont az egyesült többség ezek nélkül semmiféle kibontakozást nem fogad el. Egyelőre tehát tovább benne maradunk az ex-lex állapotban, nem csekély kárára az országnak.

Május elseje, a munkások ünnepe egész Európában csendben folyt le s nagyobb zavargások csak Oroszországban voltak, hol több városban véres összeliüközés volt a munkások és a katonaság közt számos halottal és sebesülttel, de a tüntetés itt sem öltött nagyobb arányokat.

Az orosz-japán harctéren nevezetesebb esemény az utóbbi napokban nem történt. Hire jár, hogy a két orosz flotta már egyesült s együttesen igyekszik Vladivosztoke felé, hogy az ottani hajóhaddal is egyesüljön. Tokióból érkezett hírek szerint már a legközelebbi napokban nagy események várhatók, mi nem jelenthet egyebet, mint a két ellenséges hajóraj megütközését, mi ha megtörténik, döntő befolyással lehet a háború további folyására, melyre egyébként mindkét fél teljes erejéből készül.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Napraforgó.

Hatalmas őserő rejlik hazánk talajának legnagyobb részében s épen ez okozza azt, hogy igen sok gazdasági növénynek a termelésével nem foglalkozunk, a mely jóvedelmezősége folytán figyelmet érdemelne a buza mellett is, különösen azon tulajdonságánál fogva, mert sokkal silányabb talajjal megelékszik mint gabonaneműink. — Ilyen talaj pedig a legjobb birtokon is találkozik helyel-közzel. Ezenfelül elmulasztjuk azt, hogy ott, ahol

lehet, a főtermény mellett mellékterményeket is tenyész-tünk. Nálunk mellékterményül egyedül a tök szolgál.

Egyike ezen elhanyagolt növényeknek a napraforgó, amely még Német- és Franciaországban sem örvend olyan elterjedtségnek, mint a milyent érdemelne; de annál nagyobb mennyiségben termeli azt az angol és kínai gazda. Nálunk a kert vagy szérű végébe ültetünk egy párt, mely ha elvirágzott, magjával madártáplálékul szolgál.

A napraforgót első sorban méhészeinknek ajánlhatjuk, mert egy-egy táblával a méhes előtt, igen nagy szolgálatot tesznek méheiknek, amennyiben nem kell messze menniök virágporért és e mellett a napraforgóból kitűnő ízű mézet készítenek.

Magjából Angliában igen jó táblaolajat sajtolnak, amely egyszersmind a legkitűnőbb keveréke a kék és zöld olajfestéknek. A napraforgómagolajból készült finom szappant is nagyon jól ismerjük s hölgyeink előszere-ttel használják.

A mag maga egyike a legjobb baromfielelésegeknek, amelyet hizlalásnál különösen előnyösen használhatunk fel.

Szárának finom rostjait a kínaiak a selyem közé fonják, nálunk pedig a papirgyártásnál igen szívesen veszik.

Maláriás vidékeken az emberiségnek kitűnő szol-gálatot tesz, amennyiben a levegőt a miazmáktól tisztítja meg.

Levelei a marháknak igen kedvelt eledele.

Kínában százezer métermázsa számra termelik mag-ját. Angliában nem tekintik jó gazdának, aki saját szük-ségletére nem termeli. Jó lenne nálunk is nagyobb gon-dot fordítani rá, hiszen burgonya között, mellékterményül mennyi megteremne s vele együtt szüretelhető és semmi gondozásra nem szorul.

A nőstény hívását utánozva, mély, remegő hangon ismét megszólalt.

A hegyoldalról egyre közelebb visszafelelt a vékony hang, melynek a folyó tulsó partján visszhangja támadt. Onnan egy másik róka üzente vissza a vallomásait.

Vajjon mi lesz itt?

Kezemben remegett a fegyver, a vér fejembe tolult, sajátságos izgalom vett rajtam erőt. De csak néhány pil-lanatig tartott e láz s ismét visszanyertem hidegvéremet.

Kubo vállai közé huzta a fejét s elhaló halk han-gon megismételte a hívást.

Sápadt árnyék suhant át a cserjék között. A közeli tisztásra egyszerre csak előbicegett a bokrok alól az én sokat keresett komám: a Cifra ur.

Megállt.

Fejét magasra emelve, kereste ellenfelét. Nem a ravasz, az alattomos fráter állt most előttem, hanem a szerelmi légyottra megjelent bátor kalandor.

A lapockáját vettem célba s meghuztam a choke-cső ravaszát.

A róka ölnyre fölvetette testét a levegőbe s össze-esett. Egyszerre azonban fölugrott, egyenesen felém ro-hant, alig két lépésnyire előttem azonban ismét össze-esett, vége volt . . .

Szegénynek nemcsak a bundája, az élete s a neve volt „Cifra“, hanem a halála is.

*

Mikor másnap korán reggel a lezárt hideg kony-hába mentem, a rókának hült helyét találtam.

Kerestem, kutattam az egész házban, a koma eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Végre öt héttel később megtudtam azt, hogy Kubo egy gyönyörű halványsárga rókabőrt adott el 22 frtért a házaló zsidónak.

A vén kujon nemcsak a Cifrát csapta be, hanem engem is. Annak elcsavarta a fejét, vigyázatlanságáért életével lakolt, engem pedig egy remek, abnormis bundá-tól fosztott meg.

JURÁN VIDOR.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Hogy fogják a vadállatokat?** A vadállatok összefogdosása kétségkívül igen költséges, s a mellett veszedelmes multság. Azért oly drágák a vadállatok, a melyek a különböző állatkertekben vannak. Természetes, hogy senki sem fizetne 20—25.000 koronát egy zsiráfért, egy vizilóért, gorilláért még többet, ha nem lenne oly költséges és veszedelmes az állatok összefogdosása. Egy zsiráfot elfogni igen nehéz föladat, mert a mellett, hogy roppant gyors lábu, kitünő érzékei is vannak. A vadász elfogásánál oly kötelet használ, a mely az egyik végén több ágra oszlik, s az ágak végére ércdarabok vannak erősítve. A vadász, a mennyire csak lehet, észrevétlenül megközelíti az állatot, s a kötelet a lábai közé veti. Így nem tud hirtelen elmenekülni, s a vadásznak marad ideje, hogy béklyóba verje. A kisebb majmokat igen érdekes módon fogják. A vadász oly helyen, a hol az állatok látják, üvegből pálinkát iszik s azután eltávozik, de a pálinkával telt üveget hátrahagyja. A majmok természetesen rögtön rávetik magukat az üvegre, s mivel nagyon szeretik az alkoholt, csakhamar kiisszák a pálinkát. A hatás természetesen rögtön mutatkozik, s a vadász minden veszély nélkül elfoghatja az édesen szendergő majmokat. Sokkal veszedelmesebb a gorilla elfogása, s eddig nem is sikerült felnőtt gorillát elfogni, a nélkül, hogy meg ne sebesítették volna. Az európai állatkertekben levő gorillákat mind kis korukban fogták el. A tigrist és az oroszlánt is rendszerint fiatal koruban fogják, felnőtt állatot veremmel fognak el. A verem tetején hálót feszítenek ki, s aztán galyakkal befödik a tetejét. Az állat, mikor a vermen áthalad, lezuhan a mélységbe, mire a háló nyomban összehúzódik fölötte.

* **Kutyák a rendőrség szolgálatában.** Berlinben a múlt napokban érdekes „vizsga” folyt le a tornatéren. A rendőrség szolgálatában álló kutyák ügyességét és használhatóságát mutatták be nagyközönség előtt. Az érdekes vizsgán majdnem minden város rendőrségének kiküldöttjei megjelentek, azonkívül sok tiszt, szakértők és az érdeklődők nagy serege. A kutyákat legelőször mint vadászebeket mutatták be, azután pedig elrejtett tárgyak felkeresését produkálták. Kivétel nélkül nagy ügyességet árultak el a kutyák a hely megkeresésében, a bűnös kinyomozásában és üldözésében. Ezek a betanított kutyák mindenképpen igazolták, hogy Berlin rendőrsége az elővárosok zeg-zugos utvesztőiben nélkülük nem tudna boldogulni s valóban nélkülözhetetlen szolgálatot teljesítenek.

* **Törpék Londonban.** Harrison ezredes a ki nemrég tért vissza Afrikából, felfedező útjáról, a Kongó-államból, jobban mondva a Stanley-erdőből, hat érdekes kis emberkét hozott magával. A kis csapat négy férfiből és két nőből áll s a legnagyobb köztük négy láb magas.

NAPI HIREK.

— **Fapusztítás Gödöllőn.** A gödöllői nyaralótelep utvonálán, melyen a király valkói kedvelt vadászterületére szokott kikocsizni s a melyet király-utnak neveznek, derékon levagdosták az utat szegélyező árnyas fákat. A főszolgabíró energikus nyomozásának sikerült kideríteni, hogy ezt a pusztítást a községi elüljáróság emberei rendezték, a kiknek dolgában minap ítélkezett a közigazgatási hatóság. Hejder Ödön dr. főszolgabíró a községi bírót három napi elzárásra és 150 korona pénzbírságra, a helyettes-bírót 50 korona pénzbírságra és a községi esküdteket egyenkint 30 korona pénzbírságra ítélte. Az elüljáróságnak megbüntetett tagjait állásuktól is felfüggesztették.

— **A Marosba ölték magukat.** Április 26-án este, mint marosvásárhelyi tudósítónk írja, elpusztította magát egy szerelmes pár: Zeiwerth János huszonegy esztendőszabósegéd és Vágács Emma. A legény szülei ellenezték a házasságot, a mire elhatározták a szerelmesek, hogy öngyilkosságot követnek el. Kimentek a város határába, a Maros partjára s összeölelkezve beleugrottak a vízbe. Egy ember, a ki a parton halászgatott, látta őket s a mikor a vízbe ugrottak, oda sietett s egy hosszú rudat nyújtott feléjük. A leányban, úgy látszik, fölébredt az élet ösztöne, mert megragadta a rudat, a legény azonban olyan erősen átölelte a leányt, hogy lehuzta a víz fenekére. Holttestüket még nem találták meg.

— **A tenger áldozatai.** A francia tengerészeti minisztérium most bocsátotta közre a tengeri katasztrófákról szóló jelentését az 1903-ik évről. A tengerészeti hivataloknak ebben az évben 891 katasztrófa jutott tudomására. Ezeknél a szerencsétlenségeknél 40 gőzhajó, 846 kereskedő- és halász-vitorlás és 5 állami hajó pusztult el. A katasztrófáknak áldozatul eső hajók száma éppen kétszerre múlja felül az előbbi évit, pedig akkor történt a nagy martiniquei szerencsétlenség is. Ezt a nagy szaporodást két hatalmas ciklon okozta, amely magában 333 hajót tett tönkre. A legtöbb esetben a hajótörést a hajók rossz konstrukciója és a gyenge karban való tartás okozta. A hajókatasztrófáknak 505 francia matróz szentelte életét, ezenkívül még 571 hajós halt meg más alkalmakkor egy év alatt a tengeren.

— **Keresztre feszítette magát.** New-Yorkból jelentik a következő borzalmatkelő példáját a vallási örületnek: Kolorado állam Torres nevű városkájában van egy vallási szekta, amely az önsanyargatás büntisztító voltát tanítja. A napokban a szekta fejénél jelentkezett egyik hívője és kijelentette, hogy teljes bűnbocsánatot óhajt nyerni, tehát beleegyezik, hogy hitsorsosai keresztre feszítsék. A főpap beleegyezett kérésébe, megáldotta hívét, akit még aznap tényleg meg is feszítettek. A szerencsétlen ott halt meg a keresztfán iszonyu kínok között, s a szekta többi tagjai, látva a gyötrődő ember rettenetes halálküzdelmét, valósággal örvénybe estek. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a dologban.

— **Meggyilkolt erdőőr.** A főváros tözsomszéd-ságában, Csepel-szigeten folyó hó 27-én kegyetlen gyilkosságot fedeztek fel. Makád és Ráczalmás községek közelében, a királyi ház uradalmának erdejében egy fa alatt szétroncsolt testtel halva találták Ács Andrást, az uradalom egyik legmegbízhatóbb erdőőrét. Fején és nyakán zúzódások voltak, a melyeknek tompa ütéstől, alighanem puskatustól származhattak. A gyilkosság hírére a csendőrség kiment a helyszínére és megindította a vizsgálatot, a mely azonban még nem járt eddig eredménnyel. Rapap János erdőfelügyelő is kiment Makád községbe, a hol a gyilkosokat sejtik, a kik csak vadorzók lehetnek. A meggyilkolt erdőőr ugyanis a legnagyobb szigorúsággal üldözte a vadorzókat, a kikkel már több ízben volt összetűzése. Legutóbb névtelen levélben meg is fenyegették. Azt irták neki, hogy vigyázzon magára, mert kivégzik. A bátor erdőőr azonban nem rettent vissza. Folytatta a vadorzók ellen megindított hajsztát. A gyilkosság az orvos véleménye szerint már előzőnap délelőtt történhetett. Az erdőőr legutoljára szerdán este volt otthon családjá körében. Szerdán este magához vette pus-káját, azt mondta feleségének, hogy vadorzókat látott settenkedni az erdőben, azok felkutatására indul. Neje aggódva figyelmeztette, hogy vigyázzon magára. Azóta nem adott életjelt magáról. Az uradalmi intézőség rosszat sejtve, felkeresésére több csendőrt küldött ki, a kik aztán ráakadtak holttestére. A csendőrök már nyomában vannak a gyilkosoknak.

— **A vén csavargó.** Egyik bécsi kerületi kapitányságon egy öreg csavargót hallgattak ki a minap ti-los koldulásért.

— Hány esztendő? — kérdezte tőle a rendőrtisztviselő.

— 84.

— Nincs senkije, a kinél meghuzhatná magát?

— Nincs. Egy bátyám volt, de az is meghalt 134 évvel ezelőtt.

— Mikor?

— 134 évvel ezelőtt.

— Ne tréfáljon, hiszen ez lehetetlen!

Az öreg csavargó azonban megmagyarázta, hogy igaza van. Édesapja 1769-ben tizenkilenc esztendő korában megházasodott s a következő évben fia született, a ki azonban nemsokára meghalt.

— Ez volt az én bátyám — folytatta az öreg — tehát ezelőtt 134 évvel halt meg. Apám hetven éves korában 1820-ban újra megnősült s a következő évben születtem én.

A hajléktalan embert szülőfalujába toloncolták.

Szerkesztői üzenetek.

Schleer János urnak, **Diós-Jenő.** Kincstári vagy korona-uradalmi szolgálatba mindenki bejuthat, a ki az erdőtörvény erre vonatkozó feltételeinek megfelel, de a bejutás azért elég nehéz, mert rendszerint minden hivatalnál vannak fölös számmal erdőlegények és segéderdőőrök, a kikkel a megüresedő állomások betölthetők. A kiirt pályázatokra pedig rendszeren annyi pályázó jelentkezik, hogy valóban nagy szerencsével dicsekedhetik az, a

kinek idegen szolgálatból oda bejutni sikerül. Azt mondja egyébként a magyar ember: próba — szerencse. — **Hencz György** urnak. Nem tudjuk ugyan, hogy az ottani közbirtokosság birtoka milyen természetű, de azt hisszük, hogy az a vadászati törvény 3. §-a alá tartozik s így a községi területtel együtt adandó bérbe. Ha azonban a törvény 4. §-a alá tartoznák, ebben az esetben a vadászati jog fölött a tulajdonosok határoznak s így rajtuk áll, hogy azt bérbe adják-e, vagy pedig maguk óhajtják gyakorolni. Közelebbi adatok közlése után adhatnánk csak bővebb felvilágosítást. — **K. F.** urnak, **A-Irsa.** Köszönet a küldöttékért; felhasználjuk. A felvetett kérdésre levél ment. — **Szomora József** urnak, **Viszka.** Az ígért címeteket köszönettel vesszük; talán lehetne ott a lapnak is, az Évkönyvnek is hiveket szerezni.

A kiadóhivatal postája.

Finta Lajos urnak. **Szászvár.** A lakásváltozásról csak most értesültünk s a címet kiigazítottuk. Megküldtük egyúttal a legutóbbi 4 számot is; ha esetleg még valamely szám hiányoz-nék, szíveskedjék erről értesíteni, hogy pótolhassuk. — **Dopca Miklós, Dátes Vazul és Farkas József** urnaknak. A hibát a nyomda követte el; a jövő évi évkönyv-nél majd nagyobb figye-lemmel leszünk. Hiába; most a kezdet nehézségeivel kellett küz-denünk s ezért szíves elnézésüket kérjük. — **Vaszek András** urnak **Dobsina.** Az Évkönyv kiadóhivatala címére küldött 4 ko-ronát vettük s megfelelően elkönyveltük. — **Kiss Sándor** urnak **Báros.** Az Évkönyvet elküldöttük. — **Keveresán Manó** urnak, **Ó-Pécska.** Junius végéig rendben van. — **Balog Kálmán** urnak, **A-Szinevér.** Szeptember végén.

Hirdetések és pályázatok.

Számtan

a m. kir. erdőőri szakiskolák, az erdőőri szakvizsgára magán uton készülők és erdőaltisztek részére.

Irta: **Béky Albert,**

24—

m. kir. erdész,

a szászsebesi m. kir. erdőrendezőség vezetője.

Kapható: Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest V., Alkotmány-utca 6.) **Ára:** 2:40 K, bérmentve 2:60 K.

Sárosvármegye köz. erd. bizottságától.

Szám 576/1905. erd. alb.

Pályázati hirdetmény járasi erdőőri állásra.

Pályázati határidő: **folyó évi május hó 20-ika.**

Javadalmazás: évi 700 korona és a megítélt erdei kihágásokból $\frac{1}{3}$ rész.

Megjegyeztetvén, hogy a módosított szabályrendelet értelmében folyó évi július hó 1-től a fizetés évi 100 koronával emelkedni fog és hogy ezen felül az erdőőrök a gazdasági munkás és cselédsegélyző pénztárba két tagsági könyvvel felvétetni fognak.

Székhely: Lemcs.

Sárosvármegye közigazgatási erdészeti bizottságá-nak Eperjesen, 1904. évi április-hó 14-én tartott üléséből.

Ghillány Imre s. k.
elnök.

Nyomatott a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-T.” gyorssajtóján.